

24 Decembrie 2009, nr. 416

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind organizarea activității de executare silită

La solicitarea Ministerului Justiției

Evaluarea generală

1. Scopul promovării proiectului. Potrivit notei informative, "proiectul Legii privind organizarea activității de executare silită a fost elaborat în vederea executării Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2009-2013 "Integrare Europeană: Liberate, Democrație, Bunăstare" care conține drept obiectiv "Reformarea sistemului de executare a hotărârilor judecătorești prin instituirea sistemului de executori judecătorești privați".

Fundamentarea proiectului

2. Suficiența argumentării. Proiectul legii este însoțit de o notă informativă impresionantă, care descrie prevederile legii. Ținând cont de faptul că adoptarea proiectului va marca trecerea la un sistem privat de executare a hotărârilor judecătorești, ar fi fost util ca nota informativă să conțină o evaluare a stării de fapt din sistemul de executare public din RM: să fie arătate numărul hotărârilor judecătorești neexecutate (după categorii de hotărâri), sarcina lunară a unui executor judecătoresc, motivele neexecutării hotărârilor judecătorești, evoluția sistemului de executare din RM (inclusiv a "sistemului 5%"), avantajele sistemului privat față de "sistemul 5%", numărul condamnărilor RM la CEDO din cauza neexecutării hotărârilor judecătorești, etc. Această "radiogramă" a sistemului actual de executare ar putea constitui un punct de pornire pentru măsurarea succeselor sau insucceselor reformei.

3. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Nota informativă conține referințe la o vizită a experților europeni de evaluare a procesului executării silite a hotărârilor judecătorești în RM care a fost efectuată în cadrul Programului Comun al Consiliului Europei și Comisiei Europene privind sporirea independenței, transparenței și eficienței justiției în Republica Moldova. Potrivit notei informative, în procesul elaborării proiectului a fost analizată legislația următoarelor state: România, Albania, Lituania, Letonia, Estonia, Bulgaria (state în care este instituit sistemul privat de executare).

4. Fundamentarea economico-financiară. Deși realizarea propriu-zisă a noilor reglementări nu necesită cheltuieli financiare (mai degrabă, statul intenționează să "se debaraseze" de cheltuielile de întreținere a executorilor judecătorești), totuși, o evaluare a mijloacelor materiale aflate în gestiunea Departamentului de executare, care urmează a fi transmise cu titlu gratuit birourilor executorilor judecătorești, ar fi necesară. La fel ar fi fost util, să fie specificate și mijloacele financiare pe care le suporta statul anual pentru întreținerea Departamentului de executare și care pot fi beneficiile estimative ale implementării noului sistem.

Considerăm nota informativă la capitolul fundamentării financiar-economice drept parțială și insuficientă.

Evaluarea de fond a coruptibilității

5. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

6. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

7. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Implementarea proiectului presupune o revizuire substanțială a cadrului legislativ național. Va fi necesară, în primul rând, modificarea Codului de executare a Republicii Moldova, în partea care reglementează cadrul instituțional de executare a deciziilor judecătorești. De asemenea, în situația în care va fi adoptată actuala redacție al art. 20, alin.(2), va fi necesară completarea art.38-11 din Legea instituțiilor financiare cu o dispoziție potrivit căreia mijloacele de pe conturile de depozit special și cele de pe conturile pentru achitarea spezelor de executare și a taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc vor fi achitate prioritar onorării altor clase de creanțe. Totodată, în scopul eficientizării dispozițiilor art.33 din proiect ar fi oportună stabilirea unor sancțiuni în Codul contravențional pentru debitor și terți pentru neprezentarea informațiilor solicitate.

8. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

9. Reglementarea activității autorităților publice. Prin adoptarea proiectului, competența privind controlul activității executorilor judecătorești va fi transferată de la Ministerul Justiției Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești (organizație profesională cu personalitate juridică, formată din toți executorii judecătorești). În același timp, Ministerul Justiției a păstrat unele competențe cît privește: eliberarea licenței, suspendarea și încetarea activității executorului judecătoresc; răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc.

10. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art.4 alin.2	(2) Orice imixtiune în activitatea de executare a documentelor executorii este inadmisibilă și atrage răspunderea <u>prevăzută de legislația în vigoare.</u>	Simpla trimitere la legislația în vigoare constituie o normă de trimitere și este de natură să genereze pe viitor acte de corupție.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Propunem următoarea redacție "(2) Orice imixtiune în activitatea de executare a documentelor executorii este inadmisibilă și atrage răspunderea penală sau contravențională, după caz." Totodată, este necesar ca componentele respective de contravenții sau infracțiuni să se regăsească în Codul contravențional și Codul penal, în caz contrar, această normă va avea un caracter declarativ și nu va fi clar ce categorie de răspundere se va aplica persoanelor culpabile.
2	Art.7 lit.d)	d) să solicite și să primească pe suport de hîrtie și în regim on-line orice informație care permite identificarea debitorului și a	Enumerarea tuturor eventualelor organe de la care executorii judecătorești pot să solicite informații este inoportună, deoarece ori de cîte ori denumirea acestora va fi modificată sau dacă vor apărea noi instituții de la care executorii	Alte riscuri Normă care este de natură a genera inflație legislativă	Utilizarea unui termen generic, cum ar fi, de exemplu: "organe și instituții, deținătoare de registre de stat"

		<u>patrimoniului său de la Inspectoratul Fiscal de Stat, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, Comisia Națională a Pieții Financiare, Serviciul Vamal, Serviciul Grăniceri... și de la alte organe deținătoare de registre de stat".</u>	judecătorești vor avea nevoie să solicite informații, va trebui modificată și Legea cu privire la organizarea activității de executare silită. În acest caz ar fi oportună utilizarea unor termeni generici, cum ar fi de exemplu noțiunea "organe și instituții, deținătoare de registre de stat"		
3	Art.7 lit.j)	j) <u>să acorde asistență</u> reclamantului și creditorului, explicînd consecințele juridice ale actelor de procedură;	Redacția acestei norme creează impresia că executorii ar acorda asistență juridică, similară celei acordate de avocați.	Coruptibilitate Atribuții excesive / contrare statutului Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Recomandăm următoarea redacție "j) să explice reclamantului și creditorului consecințele juridice ale actelor de procedură;"
4	Art.7, lit.k)	k) <u>să medieze, în condițiile legii;</u>	Redacția acestei norme nu este clară. Ce mediază executorul judecătoresc (executarea propriu-zisă, forma executării, etc)? Care sînt limitele aceste medieri, din moment ce există o hotărîre judecătorească, care trebuie executată. Se pare că "medierea" așa cum este tratată în prezenta normă este în contradicție cu Legea cu privire la mediere, care în art.4 stabilește participanții la procesul de mediere: părțile și mediatorul. Părți pot fi: persoanele fizice, persoanele juridice, autoritățile publice. Prin urmare, autoritățile publice nu pot fi mediator. Or, potrivit alin.1 din art.3 al Proiectului, în exercitarea atribuțiilor sale executorul judecătoresc este privit ca exponent al puterii de stat.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept Atribuții excesive / contrare statutului Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	În scopul eliminării unor eventuale confuziuni, ar fi oportună fie excluderea acestei norme, fie revizuirea conceptuală a acesteia.
5	Art.7, lit.o)	o) să efectueze transmiterea copiilor de pe actele din procedura de executare către terții neimplicați în procedura de executare <u>doar în condițiile legii</u> și în urma unei solicitări scrise;	Simpla trimitere la condițiile legii constituie o normă de trimitere și este de natură să genereze pe viitor acte de corupție.	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Indicarea în corpul normei a condițiilor în care executorii judecătorești pot să transmită terților copiile de pe acte din procedura de executare.
6	Art.7 lit.p)	p) <u>să respingă, în condițiile legii, un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa și care îi pune în pericol grav viața și sănătatea;</u>	Această normă preia conceptul legitimei apărări, reglementat prin art.36, alin.2 Cod penal. În această redacție, ea pare a fi inutilă, deoarece este evident că oricine poate respinge un atac direct...etc. Poate ar fi mai oportună examinarea posibilității apelării executorilor judecătorești la serviciile de menținere a ordinii publice și serviciile de pază și securitate.	Alte riscuri Normă inutilă	Excluderea acestei norme.
7	Art.7, li.r)	r) <u>să exercite alte drepturi prevăzute de legislația în vigoare.</u>	Acest proiect, în cazul adoptării, va deveni legea cadru pentru executorii judecătorești și ar fi oportun ca anume în această lege să fie incluse exhaustiv drepturile executorilor judecătorești, iar dacă aceasta este imposibil, indicarea concretă a normei și actului legislativ în care sînt reglementate alte drepturi ale executorilor judecătorești.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea lit.r) sau indicarea concretă a normei și actului legislativ în care sînt reglementate alte drepturi ale executorilor judecătorești.

8	Art.8 lit.j)	<u><i>j) să accepte toate cererile de punere în executare a documentelor executorii, pentru care este competent teritorial, conform prevederilor legii.</i></u>	Această normă nu oferă claritate privind competența executorilor judecătorești. Un executor judecătoresc care este suprasolicitat, va trebui să accepte o nouă cerere, chiar dacă colegii săi sînt mai puțin solicitați? Cum va fi soluționată problema executării hotărîrilor judecătorești de încasare a pensiilor alimentare, care, de obicei, presupun un efort sporit din partea executorilor judecătorești și, avînd în vedere mărimea pensiilor alimentare în RM, un onorariu mai degrabă simbolic sau aproape inexistent pentru executorii judecătorești. Totodată, prevederile din art.8 lit.j) sînt similare ca sens cu prevederile alin.(4) din art.9.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lacune de drept	Proiectul trebuie să stabilească foarte clar atît regula (potrivit căreia executorii judecătorești sînt obligați să accepte toate cererile pentru care sînt competenți teritorial), cît și excepțiile (situațiile în care executorul judecătoresc poate refuza primirea cererii). Totodată, la definitivarea acestei norme urmează să se țină cont și de realitățile din RM.
9	Art.8, lit.l)	<u><i>l) să exercite alte obligații prevăzute de legislația în vigoare.</i></u>	Acest proiect, în cazul adoptării, va deveni legea cadru pentru executorii judecătorești și ar fi oportun ca anume în această lege să fie incluse exhaustiv obligațiile executorilor judecătorești, iar dacă aceasta este imposibil, indicarea concretă a normei și actului legislativ în care sînt reglementate alte obligații ale executorilor judecătorești.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea lit.l) sau indicarea concretă a normei și actului legislativ în care sînt reglementate alte obligații ale executorilor judecătorești.
10	Art.9, alin.4	<u><i>(4) Executorul judecătoresc nu poate refuza primirea documentelor executorii date prin lege în competența sa, decît în condițiile prevăzute de lege.</i></u>	A se vedea obiecțiile de la art.8 lit.j)	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	A se vedea recomandarea de la lit. j) art. 8
11	Art.10	Articolul 10. <u><i>Concursul de admitere</i></u> (1) Persona care dorește să devină executor judecătoresc urmează să susțină <u><i>concursul</i></u> în fața Comisiei de licențiere.	Nu este clar în ce constă susținerea concursului în fața Comisiei de licențiere? Este vorba de un concurs al cererilor, a taxelor achitate la contul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, etc? Care sînt criteriile de promovare a concursului? Presupunem că, totuși, este vorba de examen. În acest caz, urmează a fi utilizat termenul respectiv, astfel încît să nu fie create confuzii.	Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Utilizarea termenului adecvat.
12	Art.11	Comisia de licențiere se formează <u><i>prin ordinul ministrului justiției</i></u> pe un termen de patru ani și este compusă din 9 membri, <u><i>incluzînd reprezentanți ai Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, ai Ministerului Justiției precum și lectori universitari în materie de drept.</i></u>	Norma nu stabilește numărul efectiv al reprezentanților Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, ai Ministerului Justiției și a lectorilor universitari în Comisia de licențiere.	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții excesive / contrare statutului Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public	Stabilirea numărului efectiv de reprezentanți separați pentru Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Ministerul Justiției și lectorii universitari în Comisia de licențiere.
13	Art.12, alin.1	(1) În calitate de executor judecătoresc se admit persoanele care <u><i>au promovat concursul și sunt propuse de Comisia de licențiere, ținîndu-se cont de opțiunea teritorială solicitată.</i></u>	Criteriile de admitere în profesia de executor judecătoresc (promovarea concursului și opțiunea teritorială solicitată), stipulate în prezenta normă nu sînt suficiente. Astfel, ce se înțîmplă, dacă rezultatele "concursului" sînt aceleași pentru mai mulți candidați, care au optat pentru aceeași circumscripție judecătorească, iar numărul executorilor judecătorești, stabilit de Ministerul Justiției pentru circumscripția respectivă este mai mic? În această ipoteză, dacă	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Introducerea unor criterii suplimentare de admitere în profesia de executor judecătoresc și descrierea mai detaliată a procedurilor aplicate în procesul de admitere în profesie a executorilor.

			admitem că termenul de "concurș" înseamnă examen, o soluție ar fi introducerea termenului "în ordinea mediei descrescînde".		
14	Art.12, alin.2 lit.a)	a) îndeplinește condițiile prevăzute <u>la art.6:</u>	Condițiile sînt stipulate în art.5 al proiectului. Articolul 6 se referă la incompatibilități și restricții în activitate.	Alte riscuri Greșeală mecanică	Substituirea cifrei "6" cu "5"
15	Art.13, alin.1	(1) Licența pentru activitatea de executor judecătoresc se eliberează de către ministrul justiției pe un termen nelimitat la cererea persoanei care a susținut cu succes <u>concurșul</u> , conform hotărîrii Comisiei de licențiere.	A se vedea obiecțiile expuse la art.10 al proiectului.		
16	Art.15, alin.4	(4) <u>În cazul în care executorul judecătoresc este radiat din registru, el este obligat să întorcă părții interesate documentele și taxele plătite pentru acțiunile de procedură pe care nu le-a întreprins.</u>	Din moment ce această normă nu stabilește nici o sancțiune pentru nerespectare, probabilitatea că va fi respectată scade. Totodată, norma în cauză este în contradicție cu art.27 din proiect, care prevede că documentele pentru toate procedurile de executare vor fi depuse la Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.	Coruptibilitate Lipsa responsabilității clare autorităților (funcționarilor) pentru încălcarea prevederilor din proiect Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect Lipsa / insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice	Corelarea dispozițiilor alin.(4) din art.15 cu art.27 și stabilirea consecințelor pentru nerespectarea acestor norme.
17	Art.16, alin.2,3	(2) Persoana care dorește să devină executor judecătoresc va susține <u>un concurs</u> pentru admiterea în calitate de executor stagiar, organizat de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.	A se vedea obiecțiile de la art.10 al proiectului.	Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect	Utilizarea termenului adecvat.
18	Art.20, alin.1 lit.c)	c) cont pentru <u>achitarea</u> onorariilor.	Probabil este vorba de incasarea onorariilor.	Alte riscuri Greșeală mecanică	Substituirea cuvîntului "achitarea" cu "incasarea".
19	Art.20 alin.2	(2) <u>În caz de lichidare silită a instituției financiare unde își are deschis contul executorul judecătoresc, mijloacele financiare de pe conturile indicate vor fi achitate prioritar onorării altor clase de creanțe.</u>	Această normă este echitabilă, dar în neconcordanță cu art.38-11 al Legii instituțiilor financiare.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Completarea art.38-11 din Legea instituțiilor financiare cu o dispoziție potrivit căreia mijloacele de pe conturile de depozit special și cele de pe conturile pentru achitarea spezelor de executare și a taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc vor fi achitate prioritar onorării altor clase de creanțe.
20	Art.24 alin.2	(2) Executorii judecătorești acumulează, țin evidența, utilizează, păstrează și predau arhiva activității de executare <u>în condițiile prevăzute de legislație.</u>	Sensul acestei norme este similar prevederilor alin.(3) din art.24.	Coruptibilitate Concurența normelor de drept	Excluderea alin.(2) din art.24.
21	Art.26, alin.1 lit.d)	d) <u>condamnării de către instanța de judecată printr-o hotărîre definitivă pentru săvîrșirea unei</u>	Condiția săvîrșirii unei infracțiuni (în sensul larg al cuvîntului) pentru încetarea activității executorului judecătoresc poate constitui o măsură neproporțională în raport cu	Coruptibilitate Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Dezechilibru dintre încălcare și sancțiune	Introducerea unor criterii suplimentare pentru această condiție

		<u>infracțiuni:</u>	fapta comisă (de exemplu, lipsirea de viață din imprudență (accident rutier)).Această condiție trebuie completată cu criterii suplimentare, cum ar fi: comiterea intenționată a infracțiunii sau în cazul aplicării pedepsei cu închisoarea sau dacă instanța a pronunțat o hotărâre prin care persoana a fost privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.		
22	Art.27	<u>În caz de suspendare sau încetare a activității executorului judecătoresc</u> , sigiliul, legitimația precum și documentele pentru toate procedurile de executare vor fi depuse de către executorul judecătoresc în termen de 10 zile la Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	A se vedea obiecțiile expuse la art.15 alin.4	Coruptibilitate Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	
23	Art.29 alin.4	(4) Membrii Colegiului disciplinar sînt obligați să păstreze secretul <i>profesional</i> și să nu divulge informația aflată în cursul procedurilor disciplinare intentate executorilor judecătorești.	Probabil este vorba de respectarea secretului dezbaterilor și nu a celui profesional.	Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite Alte riscuri Greșeală mecanică	Substituirea cuvîntului "profesional" cu cuvîntul "dezbaterilor"
24	Art.30 alin.1 lit.c)	<u>c) amendă în mărime de la 30 la 300 unități convenționale. Neachitarea amenzii în termen de 30 de zile, atrage suspendarea de drept a activității executorului judecătoresc pînă la achitarea acesteia.</u>	Nu este clar în contul cărei instituții va fi vărsată amenda - Ministerului Justiției sau Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești? Avînd în vedere dispozițiile art.42 lit.b) se pare că totuși beneficiar al amenzii va fi Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.	Coruptibilitate Lacune de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Clarificarea situației privind contul cărei instituții va fi beneficiar al amenzii.
25	Art.31	Acțiunile executorului judecătoresc încep la cererea solicitantului acestora, <u>dacă legea nu prevede altfel.</u>	Avînd în vedere că prezentul proiect va constitui Legea-cadru care va reglementa activitatea executorilor judecătorești, această normă trebuie să stabilească exhaustiv excepțiile.	Coruptibilitate Norme de trimitere Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Stabilirea exhaustivă a tuturor ipotezelor în care încep acțiunile executorului judecătoresc.
26	Art.33	<u>(1) Debitorul este obligat să permită executorului judecătoresc să efectueze toate actele necesare privind executarea silită, prevăzute de lege.</u>	Această normă va fi ineficientă, dacă nerespectarea obligațiilor stabilite nu va fi însoțită și de sancțiuni pentru debitor și terți.	Coruptibilitate Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect	Stabilirea unor sancțiuni în Codul contravențional pentru debitor și terți (art.318 și 319 din Codul contravențional, aparent, nu acoperă aceste ipoteze).
27	Art.34 alin.1	(1) Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor Ministerul Afacerilor Interne (...), <u>sunt obligate în termen de cel mult o lună de la data solicitării de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești să încheie contractele de</u>	Această normă pare a fi mai degrabă una tranzitorie.	Coruptibilitate Nedeterminarea AP responsabile/subiectului la care se referă prevederea Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Plasarea normei în cadrul Capitolului X Dispoziții finale și prevederea tranziției a proiectului.

		<u>furnizare on-line a informațiilor relevante pentru identificarea debitorului și a patrimoniului său.</u>			
28	Art.34 alin.2	(2) <u>Instituțiile financiar-bancare sînt obligate să furnizeze informația solicitată</u> de executorul judecătoresc, precum și să permită executorului judecătoresc <u>verificarea rulajului sumelor în conturile debitorului, cu eliberarea imediată și necondiționată a extrasului din contul bancar.</u>	Avînd în vedere că prin această normă se aduce atingere secretului bancar (este posibil abuzul din partea executorilor judecătorești), este necesară stabilirea unor condiții clare privind: prezentarea de către executorul judecătoresc a unui demers cu anexarea documentelor justificative; situațiile în care executorii judecătorești vor avea acces la rulajul sumelor în conturile debitorului (avînd acces la rulajul sumelor debitorului, executorul judecătoresc, implicit, va avea acces parțial și la informații despre conturile terților persoane cu care a contractat debitorul).	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive	Stabilirea unor condiții clare privind condițiile în care executorul judecătoresc are acces la informația din conturile debitorului.
29	Art.35 alin.1	(1) Spezele procedurii de executare și taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc sunt achitate în avans, în temeiul borderoului întocmit de executorul judecătoresc, de către creditor sau persoana care solicită efectuarea acțiunilor respective, <u>în condițiile legii.</u>	Nu este clar efectuarea acțiunilor trebuie să fie în condițiile legii sau spezele procedurii și taxele sînt achitate în avans în condițiile legii.	Coruptibilitate Norme de trimitere	Excluderea cuvintelor "în condițiile legii".
30	Art.35 alin.3	(3) Mărimea taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc <u>sunt stabilite de Guvern.</u>	Avînd în vedere că doar executorii judecătorești sînt în măsură să determine care sînt eventualele cheltuieli pentru executarea unei hotărîri judecătorești (în dependență de hotărîre și efortul depus), mărimea taxelor ar trebui să fie cel puțin consultată sau coordonată cu Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții extensive de reglementare	Completarea alin.3 cu următoarele cuvinte "la propunerea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești".
31	Art.36 alin.1	Onorariul executorului judecătoresc se achită în cazul stingerii totale sau parțiale a obligației stabilite în documentul executoriu. Mărimea onorariului executorului judecătoresc <u>se stabilește de Guvern.</u>	Idem	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții extensive de reglementare	Idem
32	Art.37 alin.3 lit.f)	f) <u>exercitării altor atribuții prevăzute de lege și statut.</u>	Acest proiect, în cazul adoptării, va deveni legea cadru pentru executorii judecătorești și ar fi oportun ca anume în această lege să fie incluse exhaustiv toate atribuțiile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Indicarea exhaustivă a tuturor atribuțiilor Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.
33	Art.38, alin.4 lit.k)	k) <u>alte atribuții stabilite de legislație și Statut.</u>	A se vedea obiecția formulată la art.37 alin.3 lit.f)	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se vedea recomandarea formulată la art.37 alin.3 lit.f)

34	Art.39 alin.3 lit.h)	<u>h) îndeplinește alte atribuții prevăzute de prezenta lege și Statut.</u>	A se vedea obiecția formulată la art.37 alin.3 lit.f)	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se vedea recomandarea formulată la art.37 alin.3 lit.f)
35	Art.40 alin.2 lit.g)	<u>g) exercită alte atribuții prevăzute de prezenta lege și Statut.</u>	A se vedea obiecția formulată la art.37 alin.3 lit.f)	Coruptibilitate Norme de trimitere Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	A se vedea recomandarea formulată la art.37 alin.3 lit.f)
36	Art.40, alin.4	Președintele și vicepreședintele Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești pot activa în calitate de executori judecătorești, <u>nefiindu-le aplicabile prevederile art. 9 alin. (4) din prezenta lege.</u>	Se pare că această trimitere este greșită. Probabil este vorba de incompatibilități.	Alte riscuri Greșeală mecanică	Verificarea trimerii.
37	Art.43, alin.1-3	<u>(1) Vechimea în muncă în cadrul Departamentului de executare în calitate de director, vicedirector, colaborator și șef al direcției de executare a documentelor civile și administrative, serviciului juridic, șef (șef adjunct) al oficiului de executare, colaborator al secției civile a oficiului de executare, va fi echivalată, pentru persoanele aflate în funcțiile respective la data publicării prezentei legi, cu stagiul prevăzut la art.5 lit.d).</u>	Din conținutul normelor respective, deducem că actualii executori judecătorești, precum și colaboratorii Departamentului de executare urmează să promoveze "concursul" în fața Comisiei provizorii de licențiere. Nu este clar motivul promovării unei astfel de soluții. Odată ce statul a încredințat această profesie unor persoane pentru a fi exercitată din "numele statului", care este motivul să nu încredințeze exercitarea profesiei de către executorii judecătorești pe cont propriu? Poate ar fi mai oportună, adoptarea soluției potrivit căreia actualii executori judecătorești, precum și colaboratorii Departamentului de executare să obțină automat licența. Bineînțeles, că o astfel de soluție trebuie însoțită de anumite condiții pentru actualii colaboratori ai sistemului de executare, cum ar fi, de exemplu: absența sancțiunilor disciplinare, inexistența procedurilor de executare tergiversate neîntemeiat, etc.	Coruptibilitate Lacune de drept Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor / obligații excesive Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Examinarea posibilității obținerii în mod automat a licenței de către actualii executori judecătorești și colaboratori ai Departamentului de executare.

Concluzii

În concluzie, proiectul poate fi adoptat cu luarea în considerație a obiecțiilor expuse în prezentul raport. Înțelegînd că adoptarea proiectului va marca trecerea la un sistem privat de executare a hotărîrilor judecătorești, care, în opinia autorilor, va favoriza și motiva executorii judecătorești prin posibilitatea de a obține un venit meritat, reieșind din efortul depus și munca înfăptuită, totuși:

-urmează a fi examinată posibilitatea obținerii în mod automat a licenței de executor judecătorec de către actualii executori judecătorești și colaboratori ai Departamentului de executare;

-este oportună elaborarea propunerilor de racordare a Codului de executare, Legii instituțiilor financiare și a Codului contravențional la proiectul Legii privind organizarea activității de executare silită;

-este oportună efectuarea unei evaluări a stării de fapt (cu indicarea datelor statistice și a cheltuielilor) din sistemul de executare public din RM la data transformării acestuia, pentru a urmări în dinamică progresele sau eventualele regrese ale noului sistem de executare silită.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției